
Menneskesyn og etikk i helsetjenesten

BOKOVERSIKT

Helseetikk er anvendelse av den allmenne etikk innen alt helsearbeid. Helseetikk brukes synonymt med omsorgsetikk og overlapper bare delvis medisinsk etikk. Helhetssyn på pasienten er et gjennomgående stikkord.

Det som mest utmerker denne etikkboken er at den holder frem menneskesynets og livssynets – og følelsenes – rolle i det moralske livet og i etikken. Disse er grunnleggende når det gjelder å motivere og begrunne komplekse moralske valg. I boken drøftes hvordan ulike menneskesyn og holdninger til eksistensielle spørsmål kan lede frem til ulike svar på komplekse etiske spørsmål. Hos den enkelte er det oftest på dette nivå komplekse moralspørsmål i realiteten får sitt svar. I argumentasjon utad for dette valget er derimot fornuft og moralprinsipper/-regler nesten enerådende.

Menneskesynets betydning drøftes både for etikk generelt, men spesielt for helse-/omsorgsetikk. Medisinsk etikk har i det meste av sin historie overbetont fornuften (på bekostning av legekunsten). I dag er det en tendens til å basere omsorgsetikk i hovedsak på følelser. Forfatteren hevder at det er nødvendig med et komplementært syn på forholdet mellom prinsippbasert (fornuft) og ikke-prinsippbasert yrkesetikk (dydsetikk).

Med økende erkjennelse av at helse og sykdom er svært komplekse fenomener er det på ny behov for å se sykdom og helse også som humanvitenskaper.

Boken gir en grei oversikt over generell etikk, men er ikke en grunnbok. Den er heller et supplement som legger vekt på en viktig del av basis for våre moralvalg, og som omtales svært kort i andre bøker om medisinsk etikk. Boken er tenkt som grunnbok i helseetikk ved Misjonshøgskolen i Stavanger, men den er ikke ”sektersk” og fortjener en større utbredelse. Den er særlig til hjelp for dem som arbeider i omsorgsdelen av helsevesenet.

JaranApold

Senter for medisinsk genetikk og

molekylærmedisin

Haukeland Sykehus

Publisert: 30. juni 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. september 2026.